

до єпископа Дамаскіна (Грданичка) архімандрит вказував, що кошторис будівництва обійдеться у 2500 крон. Він також наголошував, що всі необхідні кошти він пожертвує сам. Після благословення єпископа каплиця була збудована¹.

У 1931 р. перший Мукачівсько-Пряшівський єпископ Дамаскін (Грданичка) призначив архімандрита Амфілохія настоятелем Свято-Троїцького скиту в м. Хуст-Городилово. Але на цій посаді він перебував лише номінально, так як займав парафію в Ізі та був благочинним Липчанського монастиря.

16 березня 1942 р. архімандрита Амфілохія паралізувало. Внаслідок паралічу він втратив мову та здатність рухатися. Його перевезли до Липчанського монастиря, де за ним наглядали черниці. 19 січня 1944 р. він прийняв велику схиму, фактично будучи в безпам'ятстві. А через півроку, 27 червня 1944 р., архімандрит Амфілохій помер. Поховали його на цвинтарі Липчанського монастиря. Через багато років над його могилою було споруджено каплицю Всіх Руських Святих, яка після закриття монастиря в радянський час слугувала черницям місцем для молитви.

Таким чином, архімандрит Амфілохій (Кемінь) був одним із лідерів православного руху на Закарпатті. Брав активну участь у становленні канонічної сербської юрисдикції та відстоював єдність православ'я. Піклувався облаштуванням як чоловічих, так і жіночих чернечих громад, підтримуючи їх морально та матеріально. Добра пам'ять про старця-праведника повинна жити вічно у серцях православних вірників.

Юрій Данилець

¹ Прохання ігумена Амфілохія до Єпархіального Управління за № 11 від 24.10.1932 р. // Там само.

Архімандрит Андрій (Коломацький) (8.02.1896 - 13.02.1980)

Архімандрит Андрій (в миру Всеволод Коломацький) народився 8 лютого 1896 р. в с. Саражинці недалеко від Києва. Батько – Володимир Севастьянович був псаломщиком у сільському храмі. Мати – Серафима Іванівна (дів. Богородицька) допомагала чоловіку по господарству та займалася вихованням чотирьох дітей. Родина Коломацьких була набожною, а тому Всеволод з дитинства відвідував храм. Протягом 1903-1906 рр. він навчався в церковно-приходській школі у рідному селі. У 1906-1911 рр. Всеволод Коломацький – студент Київсько-Подільського духовного училища. У 1911-1914 рр. навчається в Київській духовній семінарії¹.

Початок Першої світової війни не дав йому можливість завершити освіту. Всеволод вирішує вступити добровольцем до армії та піти на фронт. Однак у цьому йому було відмовлено. Головною причиною відмови військової комісії був вік юнака та слабкий зір. Тоді Всеволод вступає до Чехословацької Дружини, що формувалася в Києві. На початку 1916 р. він закінчив Київське військово-училище, отримав чин офіцера та вступив до 127 піхотного Путивльського полку². На літо 1916 р. він дослужився до чину підпоручика, став командиром команди розвідників 127 піхотного Путивльського полку. У 1918 р. – поручик. Після

¹ Новак Г. Неутомимый труженик на ниве Христовой [архимандрит Андрей (Коломацкий)] // ЖМП. – 1977. – № 2. – С. 49-52.

² Строитель православных храмов на ниве славянской // Вестник православного экархата Московской Патриархии в Чехословакии. – 1949. – № 3. – С. 32.

переформування Чехословацької Дружини в легіон, Всеволод переходить до Білої армії¹.

14 січня 1918 р. зарахований до 1-го Офіцерського батальйону. Після переформування Добровольчої армії в лютому 1918 р. зарахований в 1 роту зводного офіцерського полку. Брав участь в першому та другому Кубанських походах. 17 березня 1918 р. під станицею Кореновською був поранений, але залишився в строю. 22 березня знову поранений в бою під хутором Филиповський, вибув із строю. 1 листопада отримав поранення під Амтавіром, призначений в 2-й армійський запасний батальйон. 29 листопада виключений із списків Першого Офіцерського генерала Маркова полку. 16 червня 1919 р. прибув із 2-го армійського запасного батальйону і зарахований в команду розвідників Першого Офіцерського генерала Маркова полку. В серпні призначений командиром команди піших розвідників. З 13 жовтня – штабс-капітан. У листопаді 1920 р. – командир 1-го Марковського піхотного полку. Прийняв командування полком під час його евакуації із Криму². Під час війни Всеволод Коломацький був кілька разів поранений, мав цілий ряд бойових нагород.

У серпні 1920 р. опинився в Галіполі (Туреччина), а звідти перебрався до Румунії. В цій країні він відновив контакти з колишніми чеськими легіонерами, з якими прибув до Чехословащини. У 1921 р. він, як колишній чеський легіонер, отримав громадянство та був зарахований до 19 піхотного полку. У грудні 1922 р. – квітні 1923 р. навчався на офіцерських курсах в Кошицях. Після закінчення навчання продовжив службу в 119 піхотному полку в Мукачеві³.

Через Міжнародний Червоний Хрест Всеволоду Коломацькому вдається переправити з Харкова до Чехословащини свою наречену Єлизавету Власенко. У 1923 р. в с. Великі Лучки

¹ Олекса М. Зодчий. К 100-летию со дня рождения архимандрита Андрея (Коломацкого) // Единство-Плюс. – 1996. – 27 января. – С. 3.

² Гагкуев Р. Командный состав Марковских полков // http://www.moreandr.narod.ru/lib_ru/markovtsi/formir/komsostav.htm

³ Drda A. Archimandrita Andrej (Kolomacký) // Hlas pravoslavi. – 2005. – № 2. – С. 6.

Мукачівського округу Всеволод та Єлизавета були обвинчані прот. Іоанном Ілечком¹. Залишилися цінні спогади Всеволода Коломацького про ці роки: «В мае 1923 году я женился... К первому январю 1924 года по собственному желанию был я уволен с военной службы. Четырнадцатого января 1924 года был рукоположен в диаконы, а пятнадцатого января в священники Вениамином (Федченко) епископом Мукачевским и начал служить православным священником при обновлении православия на Подкарпатской Руси»². Єпископ Вєніамін призначив о. Всеволода настоятелем православних приходів у с. Руське, Ракошино та Старе Давидково на Мукачівщині³. У 1925 р. о. Всеволода обрано до складу Єпископської Ради Підкарпатської Русі (юрисдикція архієпископа Савватія (Врабеца)⁴.

Цікаві спогади про о. Всеволода Коломацького залишив єпископ, а згодом митрополит Вєніамін (Федченков). «Через два часа на вокзале меня провожал друг Иван и еще один милый священник о. К. из русских семинаристов, бывший потом белым офицером. Прекрасная активная личность, большой русский патриот. В память своего пребывания я оставил в храме с. Русского большую древнюю икону Знамения Божией Матери (около аршина высоты). На ней два изображения: верхнее – новое, живописное,

*Протоіерей Всеволод
Коломацький, 1920-і рр.*

¹ Drda A. Archimandrita Andrej (Kolomacký) // Hlas pravoslavi. – 2005. – № 2 – С. 7.

² Олекса М. Архимандрит Андрей (Коломацкий) // Odkaz sv. Cyrila a Metoda / Заповіт св. Кирила і Мефодія. – 1996. – № 5. – С. 16.

³ Список Православных священников-миссионеров в Карпатской Руси // Православный русский календарь на год 1925. – Вышний Свидник, 1924. – С. 63.

⁴ Православная церковь в Чехословацкой республике // Православный русский календарь на год 1925. – Вышний Свидник, 1925. – С. 81.

нарисованное русской художницей в Сербии, а под ним – древнее, старинной рукописной работы. Если кому-нибудь придется со временем прочесть эти строки, то прошу реставрировать древнее изображение. Эту икону, в особом полотняном мешке, я возил и носил с собою (весом она была 15-20 фунтов) по всей Карпатской Руси в благословение ею... У меня осталось на память архиерейское облачение, сотканное, сшитое и расшитое карпато-русскими женщинами по образцам, нарисованным тем же о. К., он был и художником... Прочное самотканое полотно цело и доселе, после 20-летнего употребления его. И мне хотелось бы быть похороненным в этом простом, без золота и серебра, облачении, когда придет конец»¹.

Православна громада в Руському була створена на початку 1920-х рр. У 1922 р. до православних перейшов греко-католицький храм. У 1925 р. в селі налічувалося лише чотири греко-католицькі родини та більше 800 чоловік православного віросповідання. У червні 1925 р. Окружний уряд в Мукачеві почав вимагати повернути храм колишнім власникам. В обласному архіві виявлено лист о. Всеволода Коломацького до Цивільного управління Підкарпатської Русі в Ужгороді з цього питання. Від імені православної громади він писав: «Сегодня после 3-х летнего пользования мы получили приказ Окружного начальника в Мукачево передать храм греко-католикам, которых у нас на все село только 4 семейств. Мы не можем и не в праве это сделать, так как народ весь твердо стоит на убеждении, что храм есть имущество, спорное правда, но народное... Окружный уряд имеет цель умиротворить народ, но отнятие церкви от 800 душ для передачи 4 семействам он только еще более возбудит народ... Если хотите мира – оставьте в покое пока народ»². Православні користувалися храмом вісім років, потім його було повернуто греко-католикам, останні через суд вимагали компенсації за користування майном.

¹ Вениамин (Федченков), митр. Россия между верой и безверием // <http://www.pravbeseda.ru/library/index.php?page=book&id=706>

² ДАЗО. – Ф. 63. – Оп. 2. – Спр. 599. – Арк. 106.

У 1926 р. о. Всеволода возведено до сану протоієрея¹. Цього ж року у Руському за чотири дні було споруджено тимчасовий дерев'яний храм. Далі священник загорівся бажанням збудувати цегляний храм. У газеті «Русская Земля» від 13 травня 1926 р. він писав: «Господь вложил мысль добрую в сердца людей помочь православным христианам нескольких сел, не имеющим храма для молитвы и одновременно с сим напомнить всем, что русский народ – искони православный; что здесь в Карпатской Руси население в настоящее время торжествует свое возвращение из насильственного униатства в праведное православие.

Вложил Господь мысль для сей цели построить часовню-храм, памятник в честь иконы Божией Матери знамения и в память внушенного Духом Святым массового возвращения нашего народа карпаторусского в Святое Православие. Земля под постройку добрыми людьми уже пожертвована и находится между селами Русское и Ракошин на дороге Мукачево-Ужгород. Пожертвовано также 1000 корон и получено согласие украсить храм иконостасом и иконами. Откликнитесь православные христиане и особенно зываем к Вам, русские братья, внесите лепту...»².

Будівництво храму в Руському проводилося в 1926-1927 рр. У квітні 1927 р. захворіла на тиф і померла дочка о. Всеволода – Клавдія. В грудні того ж року помирає і дружина Єлизавета. Окружний начальник Соліч заборонив ховати її на цвинтарі в Руському, тому що воно вважалося власністю греко-католицької церкви. У зв'язку з цим, о. Всеволод вніс доповнення до плану храму в селі, обладнавши під ним крипту. Тут і були поховані його рідні. На руках у священника залишився трьохрічний син Данило³.

Жителі с. Руське та інших навколишніх сіл поважали та любили свого пастиря. М. Грабец в журналі «Свет православия», офіційному органі Пряшівської єпархії, подав цікаву розмову двох вірників із Руського, записану під час Літургії у 1927 р.: «Айно! Тадь тепер уж и душа радуется, бо дав Пан-Бог, маеме

¹ Скурат К. Андрей // <http://www.pravenc.ru/text/115246.html>

² Коломацкий В. Господи Благослови! // Русская Земля. – 1926. – 13 мая. – С. 3.

³ Свердлова К. Церковный строитель архимандрит Андрей Коломацкий // <http://www.pravoslavie.ru/cgi-bin/sykon/client/display.pl?sid=686&did=50>

Архімандрит Андрій
(Коломацький), 1940-і рр.

доброто духовника – такого, як треба. Красно співат, чисто по руськи, ци так? Мягко тягне голосочком, аж за серце стискат – Божья благодать! Ай чоловік добрый, бо побесідує по людськи, и поради́т, кому што треба, и поможе в біді, и с каждым ся поздоровкат, – единым словом – щиро руська душа. То дораз видно, ож сесе наш чоловік – справедливый руснак! Дораз мож спознати розлуку! То не так, як сесь – пропав-бы – униатський пуп-мадьярон, – все лем по мадьярськи мондокав... А великий нодышагош був!... Ци так?! Гулюкав на чоловіка, як на маржину.

А батюшка Коломацький

иппен справедливый батюшка! Отец духовный, як мае быти. А який шиковный до всякой работы и не ганьбится праювати. Што бы сме робили, як бы сме го не мали? А хто бы нам церков поставив? Онде туюлько сме ся нацельтували на униатську церков, та який хосен? Стоит порожня на сміх людський, бо не есть кому хосновати»¹.

Храм у Руському був першою церковною будівлею такого плану на Підкарпатській Русі. Газета «Русская Земля» у номері за 29 січня 1931 р. писала: «Епископ Иосиф, экзарх Православной Карпаторусской Церкви... в новом храме в Русском и Ракошине... любитесь храмом-памятником воссоединения Карпатороссов с Православной Церковью, воздвигнутым чудесно...»².

¹ Грабец М. К юбилею о. архимандрита Андрея (Коломацкого) // Свет православия. – 1949. – № 2. – С. 7.

² Дутовой А. Сиять во всем великолепии // Единство-Плюс. – 1992. – 15 августа. – С. 4.

За роки перебування на Підкарпатській Русі о. Всеволод збудував храми в Старому Давидкові, Червеньові, Барбові, Ужгороді, Домбоках (перебудова приміщення господарської школи під монастир та будівництво каплиці на цвинтарі), Вілоку, Мукачеві (Спархіальний будинок), Гукливному, Сваляві, Великих Лучках. За його проектами було споруджено монастирський храм у Терєблі, церкви в Канорі та Стеблівці. Для декількох храмів о. Всеволод виготовляв та малював іконостаси, дарував ікони.

Окремо зупинимось на будівництві храму-пам'ятника руським воїнам, що загинули в Першій світовій війні. Ідея спорудження цієї пам'ятки зародилася у православної громади Ужгорода ще у 1926 р. Багато для пропаганди цієї справи зробив І.С. Федоров. Через два роки було придбано необхідну ділянку на березі річки Уж. Проблема була звичайно з коштами, яких громада не мала у повній мірі. Вже 1 березня 1929 р. прот. Всеволод Коломацький на сторінках редакційної газети «Православная Карпатская Русь» опублікував статтю «Памяти русских воинов, убиенных в Карпатах». «...Разрушаются кресты... Последняя память... Забудутся в глуши лесов, затопчутся стадами на полонинах. Не станет памяти. Но смеем ли забыть мы живущие? Можем ли оправдать забвение нуждой и тяжестью жизни? Церковь не забудет... Вечно молится от убиенных за Веру и Родину. И мы должны нашу молитву вознести. Мы все должны помочь создать храм-памятник воинам, убиенным в Карпатах. Этот храм уже строится в Ужгороде, столице Карпатской Руси»¹. На заклики прот. Всеволода відкликалося багато жертводавців, які пересилали кошти до Ужгорода.

15 січня 1930 р. будівельний комітет у газеті «Православная Карпатская Русь» опублікував оголошення, у якому просив підтримати фінансово спорудження храму. Тут же знаходимо інформацію, що проект, за яким будувалася церква, зайняв першу премію на світовому конкурсі, який провело Белградське

¹ Коломацкий В., прот. Памяти русских воинов, убиенных в Карпатах // Православная Карпатская Русь. – 1929. – 1 марта. – С. 1.

товариство російських архітекторів¹. Закладка першого каменя під будівництво храму відбулася 16 березня 1930 р.² Чин освячення відправив архімандрит Алексій (Кабалюк) у співслужінні архімандрита Амфілохія (Кеміня), прот. І. Лечка, прот. В. Коломацького, о. Пащенко, о. Миловидова. Крім духовенства на цій події були присутні командир дивізії чехословацьких військ генерал Прхала, польський консул Завадовський, сенатори Е. Бачинський та І. Цурканович³.

При будівництві храму прот. Всеволод не брав з громади гроші, а працював лише за квартиру. Через три місяці після закладки каменя газета «Русская Земля» писала: «Храм растет не по дням, а по часам. Все кирпичные работы и отчасти деревянные – алтарь, притворы, своды – закончены и идут к башне. В любой час увидите о. Коломацкого с топором в руках – сам ставит столбы, то помогает каменщикам, сейчас приступит к установке куполов»⁴. 20 липня 1930 р. відбулося підняття хреста на купол храму. Божественну Літургію відправив архімандрит Алексій (Кабалюк) у співслужінні прот. І. Лечка, прот. В. Коломацького, о. Д. Белякова, гостя із Сирії о. Сергія та ще трьох священників. «Установкой и укреплением креста распоряжался сам настоятель храма, протоиерей о. В. Коломацкий непосредственно. Он сам ходил по лесам в самом опасном месте»⁵. У грудні 1930 р. в храмі вже розпочалися богослужіння, а прот. Всеволод Коломацький став його першим настоятелем.

Високо будівничу діяльність Коломацького оцінив художник, проф. Р. Лукін. За повідомленням газети «Православная Карпат-

¹ Воззвание // Православная Карпатская Русь. – 1930. – 15 января. – С. 3.

² От Епархиальн. Управления Карпаторусской Православной Епархии Мукачевской // Православная Карпатская Русь. – 1930. – 1 марта. – С. 1; Закладка храма-памятника в Ужгороде // Православная Карпатская Русь. – 1930. – 1 марта. – С. 2.

³ Луговой А. Россияне в жизни Закарпатья: история и современность. – Ужгород, 2003. – С. 7.

⁴ Луговой А. Сиять во всем великолепии // Единство-Плюс. – 1992. – 15 августа. – С. 4; Русская Земля. – 1930. 26 июня.

⁵ Герднер И. Торжество в Ужгороде // Православная Карпатская Русь. – 1930. – 1 августа. – С. 4.

ская Русь» від 1 березня 1929 р. Лукін був католиком та постійно проживав у Парижі. Під час поїздки на Підкарпатську Русь він прийняв православ'я в жіночому монастирі в Липчі. «Благодаря поразительной энергии главного строителя о. Коломацкого, Карпатская Русь увидела подлинное русское церковное зодчество... о. Коломацкий работает безвозмездно, лишая себя подчас самого необходимого... купола... были сделаны им собственноручно... Лучший из многих виденных – это купол на храме-памятнике в Ужгороде, который действительно исполнен прекрасно»¹.

У 1933 р. на прохання єпископа Горазда (Павліка) прот. Всеволод Коломацький переходить на пастирське служіння до Моравії. Тут він приступає до будівництва православних церков. Зокрема, у 1933-1942 рр. ним було побудовано храми в Ржимицях, Худобині, Стременічко, Оломоуці, Долні Коуце, Челеховицях, Тршебіче. Розроблено також проекти для церков у Вілемов і Штепанов. Крім того, він влітку постійно відвідує Підкарпатську Русь і буде вже згадані храми в Сваляві, Білках, Великих Лучках, Мукачеві.

У 1942 р. для Православної Церкви в Чехії та Моравії настали важкі часи. Прот. Всеволод згадував: «За укрытие парадесантников, совершивших покушение на Гейндриха² в православном храме в Праге, был я арестован 28.9.1942 года и сослан на принудительные работы в Рейх до Кант у Бреслау. Ввиду моих ранений меня врачи решили вернуть в Прагу, где меня арестовало гестапо и под его присмотром позволили жить в Праге. Позволили работать простым рабочим на сахарной фабрике, в потом в «Афите» – прагфильме, где благодаря своим способностям рисовать был причислен в коллективу рисовальщиков фильмов»³.

«Наладил я личные сношения с верующими Православной Церкви в Праге и мимо Праги, начал тайно совершать богослужения и требы в 1943-1944 годы. Читал вероучительные лекции,

¹ Луговой А. Сиять во всем великолепии // Единство-Плюс. – 1992. – 15 августа. – С. 4.

² Після вбивства Гейндріха був страчений єпископ Горазд (Павлік) та члени церковної двадцятки Празького храму.

³ Олекса М. Архимандрит Андрей (Коломацкий) // Odkaz sv. Cyrila a Metoda / Заповіт св. Кирила і Мефодія. – 1996. – № 7. – С. 13.

готовил падение фашизма и распространял антигерманские идеи, веру в победу СССР над Германией и единение славян. Во время пражского майского восстания 1945 года строил баррикады, как священнослужитель и как бывший офицер поднимал дух баррикадников. Сразу после победы над фашизмом начал действовать как православный священнослужитель, помогал устраивать дела запрещенной в Чешских землях Православной Церкви. Отстраивал войной поврежденные православные храмы в Праге и Оломоуце до июля 1946 года»¹.

*Архімандрит Андрій (Коломацький)
серед духовенства*

Після визволення Праги та до прибуття в Чехію патріаршого екзарха Єлевферія (Воронцова) фактично управляв Празькою єпархією. 30 листопада 1945 р. в Ладомірові пострижений архімандритом Саввою (Струве) в монахи з нареченням імені Андрій. Призначений настоятелем приходу в Ольшанах у Празі.

У 1945-1946 рр. о. Андрій брав участь у реставрації зруйнованого німцями православного собору в Празі. У 1949 р. возведений у сан

¹ Олекса М. Архимандрит Андрей (Коломацкий) // Odkaz sv. Cyrila a Metoda / Заповіт св. Кирила і Мефодія. – 1996. – № 7. – С. 14.

архімандрита. Приймавши чернецтво він з новою силою береться до будівництва нових храмів, іконостасів, престолів. Були зведені храми в Кромеріжі, Межилаборцях, Пряшеві, Улич-Кривому, Стакчині, Дарі, Румбруку, Чеській Ліпі. Іконостаси та інші церковні атрибути в наступних населених пунктах: Фрідланд, Горовички, Мост, Пльзень, Вернежнице, Горшовски Тин, Літомержице, Подборжани, Стржибло, Жатец, Іглава, Карлові Вари (семинарська церква), Пардубіце, Усти на Лабем, Ліберец, Ланшкроут, Теплице-Лазне, Красна Липа, Румбург, Табор, Пржеров, Чеська Липа, Кадань, Лесна, Опава, Дечин, Опатов, Рінатіце¹.

Крім роботи архітектора та будівничого, якій архімандрит Андрій ніколи не вчився, він працював також і на педагогічній ниві. У 1948 р. став викладати практичну літургіку в семінарії в Карлових Варах, а потім у Празі. У 1950 р. працював на православному богословському факультеті в Пряшеві².

У 1949 р., коли виповнило 25 років священства архімандрита Андрія, «Вестник православного экзархата Московской патриархии в Чехословакии» писав: «Двадцать пять лет священнослужения архимандрита Андрея – это не дата в календаре одного человека. Это крупный этап в созидательной работе всей Чехословацкой Православной Церкви и, конечно, крупное явление в истории православного священства. Но и все то, что мы перечислили, далеко не исчерпывает содеянное о. Архимандритом для пользы ближних и во славу Божию. Сейчас, например, нет местного церковного торжества на Пряшевщине, чтобы не пригласили на него о. Андрея. Этот человек физически и духовно дышит мощью, как нежен бывает он, когда обращается с проповедью к верующим!.. Но там, где нужно постоять за правду, где нужно сказать правду, где нужно поставить требование – этот нежный человек голову не склоняет. Не удивительно, что есть люди, которые его не понимают: слишком он многовещающ, а они односторонни. «о. Всеволод – человек высшего формата, – писал о нем чешский

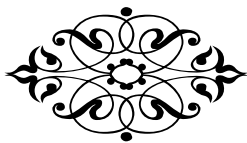
¹ Олекса М. Архимандрит Андрей (Коломацкий) // Odkaz sv. Cyrila a Metoda / Заповіт св. Кирила і Мефодія. – 1996. – № 8. – С. 17.

² Ales P. Za o. archimandritom Andrejom Kolomackym // Odkaz sv. Cyrila a Metoda. – 1980. – № 4. – С. 94.

собрат в 1946 г., кратко отмечая пятидесятилетие его жизни. – Это – широкая русская душа в подлинном смысле этого слова. Душа, с которой ты сам, хочешь или не хочешь, но должен состязаться. Душа, которая борется сама с собой за духовные православные идеалы, борется за очищение, за духовное возрождение...». «Он требователен к посторонним, – признает другой его собрат, – но мы должны ему простить это, ведь к себе самому он требователен в первую очередь!»¹. Как-то расхождение между о. Всеволодом и возражавшими ему пришлось решать протосинкелу (зам. епископа) Иустину Поповичу². Выслушав возражавших, он дело решил коротко: «Кто строит такие храмы, купола которых возносятся с такою мощью к Богу, тот и в душе возносится к Богу»³.

У 1950 р. переведений в Празьку єпархію, призначений настоятелем в Чеській Ліпі, а згодом у Румбруку. Помер 13 лютого 1980 р., похований на місцевому цвинтарі⁴.

Юрій Данилець

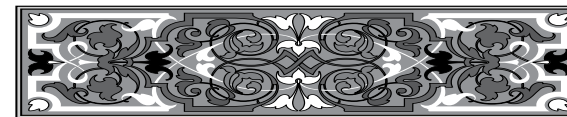

¹ Otec Andrej // Hlas pravoslavi. – 1946. – № 2. – С. 28.

² Нині канонізований Сербською Православною Церквою.

³ Строитель православных храмов на ниве славянской // Вестник православного экзархата Московской Патриархии в Чехословакии. – 1949. – № 3. – С. 33-34.

⁴ Ales P. Za o. archimandritom Andrejom Kolomackym // Odkaz sv. Cyrila a Metoda. – 1980. – № 4. – С. 92.

Архімандрит Арсеній (в схимі Стефан) (Зейкан) (17.03.1894 - 8.06.1971)

Архімандрит Арсеній (в схимі Стефан), в миру Зейкан Степан Іванович, народився 17 березня 1894 р. у с. Липча Хустського району в селянській родині Івана Олександровича та Олени Губаль¹. У 1901 р. вступив до першого класу церковно-приходської школи. Але у 1907 р. помирає його батько – основний годувальник родини і Степан змушений залишити навчання. Закінчивши 2 класи господарської школи, шукає роботу, щоб прогодувати себе і сім'ю. У 1910 р. прийнятий на державну службу і працює прикажчиком на будівництві шосейної дороги Усть-Чорна – Брустури (теп. Лопухів) Тячівського району.

У 1916 р. мобілізований до австро-угорського війська. Службу проходив у 85 піхотному полку в м. Мараморош-Сігет (теп. Румунія)². В цьому ж році у складі військової частини відправлений на східний фронт. 31 серпня 1916 р. під містом Луцьк переходить лінію фронту і здається в полон до росіян. Звідти його переправляють углиб Росії і врешті-решт Степан опиняється у таборі військовополонених під Царициним (теп. Волгоград, Росія). Умови утримання в таборі були важкими і, щоб не загинути, він в кінці 1916 р. вступає у царицинський піхотний полк. Після жовтневого перевороту (революції) відомий у Царицині більшовик Іван Туляк організовує Червону Гвардію,

¹ Автобіографія від 07.02.1949 р. // Папка о. Арсеній Зейкан // Особистий архів А. Світлинця. – С. 1.

² Опросний лист від 23.10.1939 р. // Там само. – С.3.